

Максимальная цифровизация всех сторон хозяйственной и общественной деятельности казахстанцев сегодня признано одним из приоритетных направлений развития страны. Недавно, в ходе пребывания в Западно-Казахстанской области Первого заместителя Председателя партии «Нур Отан» Маулена Сагатовича Ашимбаева, ему в Уральске презентована автоматизированная система SMART URALSK, которая является частью партийного проекта «Геоинформационный онлайн-сервис для бизнеса». Напомним, что Уральск стал вторым городом после столицы, где внедряются элементы «Умного города». М.А.Ашимбаев положительно оценил проект «Доступный акимат», значительно облегчающий горожанам взаимодействие с госорганами при получении консультаций по принципу «одного окна».

БУДУЩЕЕ ЗА ЦИФРОВЫМИ ТЕХНОЛОГИЯМИ

Далее М.С.Ашимбаев, аким ЗКО А.С.Кульгинов и сопровождающие их лица посетили созданный на базе Западно-Казахстанского государственного университета имени М.Утемисова IT-центр и встретились с преподавателями информатики области и города, руководителями и специалистами учреждений образования.

Здесь в формате живого общения они ознакомились с особенностями подготовки в университете при поддержке ЗКОФ партии «Нур-Отан» учителей информатики для IT-классов. Обучение первой группы началось с 01 августа. По окончании срока обучения выдаются сертификаты. Всего в текущем году планируется обучить 30 специалистов, которые будут обучать азам цифровизации в 15 IT-классах и в IT-лицее, открытых в области, к 2020 году планируется обучить 90 человек.

Ректор вуза, кандидат биологических наук, ассоциированный профессор Н.Х.Сергалиев и

декан физико-математического факультета, доцент А.Б.Медешова прокомментировали ход занятий в кабинетах учебного телевидения, робототехники и графического проектирования и программирования. Здесь учителя IT-классов получили широкую возможность закрепить на практике знания, полученные в ходе курса «Steam academy».

Гостям на примере ЗКГУ практически было продемонстрировано, как обрабатываются Оп-Лайн обращения студентов, распределяются обязанности между сотрудниками, добавляются новые виды услуг, выдаются разрешения на обучение в формате экстерната в организациях образования, оказывается социальная поддержка, ведется прием документов для обучения за рубежом и в рамках академической мобильности, быстро и качественно осуществляются процедуры

перевода и восстановления студентов, выдачи им всевозможных справок и т.д.

Участники встречи имели возможность поговорить со слушателями первого набора, очень высоко оценивающими качество обучения и его материально-техническое сопровождение.

М.С.Ашимбаев, А.С.Кульгинов и Н.Х.Сергалиев, беседа с участвующими в мероприятии молодежными лидерами области подчеркнули, что в настоящее время информационные технологии шагнули далеко вперед и стали неотъемлемой частью многих сфер общественной жизни, помогают решать важные вопросы экономики и социальной сферы. Особо было отмечено, что эти классы не только помогут обучить навыкам работы с новыми технологиями, но и проведут широкую профориентационную деятельность в рамках подготовки будущих конкурентоспособных специалистов в инновационной сфере. В ходе 2018-2019 учебного года в этих классах планируется бесплатно обучить 9000 западноказахстанских школьников.

**А. МЕДЕШОВА
Н. КУАНГАЛИЕВ**

20 сентября по всей Республике прошла акция - всеказахстанский диктант. Ежегодно он проводился в рамках месячника языков народа Казахстана. В этом году в связи с празднованием 145-летия великого просветителя и реформатора казахского языка Ахмета Байтурсунова мероприятия стартовали раньше - с 5 сентября. В их ходе повсеместно прошли праздники и фестивали языков, конкурсы и концерты, встречи с известными общественными деятелями, поэтами и писателями, лингвистами и литературоведами. Заключительной частью праздника и стало написание диктанта.

В старейшем вузе страны - Западно-Казахстанском государственном университете имени Махамбета Утемисова 20 сентября в 10 часов утра более 750 студентов, обучающихся по 22 специальностям на филологическом, физико-математическом, историческом факультетах начали писать диктант на казахском и русском языках. Студентов и преподавателей с праздником языков поздравили заместитель председателя Ассамблеи

В рамках Республиканского ДИКТАНТА

народа Казахстана ЗКО Г.Х. Капаков и проректор вуза по воспитательной работе и социальным вопросам Т.М. Даришева.

Перед началом диктанта на первом курсе казахского отделения филологического факультета доценты А.А.Ниязғалиева и К.Г.Аронов рассказали о теме диктанта «Астана - бейбітшілік бесігі» - «Астана - колыбель мира», говорили о высокой роли столицы Казахстана в сближении стран, укреплении дружбы и согласия в казахстанском обществе, отметили важность проводимой в стране языковой реформы.

Авторитетная комиссия из пяти ученых-филологов проверила грамотность участвовавших в диктанте и выставила оценки.

Собкор.

ДИАЛОГ КУЛЬТУР: ЯЗЫК, ОБРАЗОВАНИЕ, СОТРУДНИЧЕСТВО

Насыщенные мероприятиями и встречами Дни татарской культуры в Уральске 6 сентября т.г. продолжились научно-практической конференцией «Диалог культур: сохранение и развитие родного языка. Проблемы и перспективы» в старейшем вузе страны - Западно-Казахстанском государственном университете имени Махамбета Утемисова.

Дружеский визит большой делегации братской Республики в университет начался с посещения музея университета «Махамбет». Проректор вуза по воспитательной работе и социальным вопросам Т.М.Даришева провела краткую экскурсию, рассказала о славном пути учебного заведения за 86 лет, приоритетных направлениях научной и учебно-воспитательной работы, сотрудничестве с отечественными и зарубежными вузами.

Конференцию вступительным словом открыл ректор ЗКГУ, кандидат биологических наук, ассоциированный профессор Н.Х.Сергалиев. Он поприветствовал гостей, отметил давние, традиционные связи между учреждениями образования Казахстана и Татарстана, подчеркнул необходимость их углубления на сегодняшнем этапе развития двух стран.

Заместитель Премьер-министра Республики Татарстан, министр образования и науки Р.Т.Бурганов говорил о роли и месте Уральска в развитии контактов между республиками, берущих начало из детских и юношеских лет классика татарской поэзии и родоначальника современного литературного татарского языка Габдуллы Тукая, прошедших в нашем городе, остановился на крепких связях промышленных предприятий, учреждений культуры и образования двух государств.

С докладами «Взаимные влияния общетюркской лексики на развитие казахского и татарского языков», «О деятельности Института языка, литературы и искусства имени Г.Ибрагимова Академии наук Республики

Татарстан», «Роль Евразийского центра Габдуллы Тукая в возрождении памяти великого татарского поэта в Казахстане», «Деятельность Института филологии и межкультурной коммуникации Казанского федерального университета в сохранении и развитии родного языка», «Подготовка национальных кадров», «История казахской письменности», «Сотрудничество Всемирного конгресса татар с субъектами Российской Федерации и зарубежными странами» выступили: профессор ЗКГУ имени М.Утемисова Г.К.Хасанов, заместитель директора по научной работе Института языка, литературы и искусства имени Г. Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан О.Р.Хисамов, доцент кафедры русской филологии ЗКГУ им. М.Утемисова К.Т.Утегенова, доктор филологических наук, профессор, заведующая кафедрой татарской литературы Института филологии и межкультурной коммуникации Казанского федерального университета Ф.С.Сайфуллина, директор Арского педагогического колледжа Республики Татарстан Г.Ф.Гарипова, научный сотрудник института «Рухани жангыру» ЗКГУ имени М.Утемисова Д.Ж.Танзенов, начальник отдела Всемирного конгресса татар, поэтесса Ш.Г. Зигангирова.

В ходе встречи подписан договор о взаимном сотрудничестве между ЗКГУ имени М.Утемисова и Институтом языка, литературы и искусства имени Г.Ибрагимова Академии наук Республики Татарстан.

Н. КУАНГАЛИЕВ

Фестиваль языков

В области продолжают мероприятия, направленные на широкую пропаганду, изучение языков народов, населяющих Казахстан. В их ходе проходят концерты, конкурсы на лучшее чтение стихов лучших поэтов, пресс-конференции, заседания «круглых столов», награждаются лучшие преподаватели-языковеды, энтузиасты языка. Среди награжденных на фестивале языков народа Казахстана - профессор филологического факультета ЗКГУ имени М.Утемисова Г.К. Хасанов и доцент этого же факультета К. Аронов.

ЖАҢАЛЫҚТАР

НОВОСТИ

Достоянием истории стали события летних Азиатских игр в Малайзии. Среди спортсменов, принесших золотые медали в копилку сборной Республики Казахстан значится имя и выпускника спортивного факультета нашего университета Алексея Дергунова, ставшего чемпионом по гребле на байдарках и каноэ на дистанции 500 метров. Готовил чемпиона к этим соревнованиям также выпускник нашего вуза, заслуженный тренер Республики, чемпион мира 1986 года Александр Акунишников.

В Уральске завершился 10-й, юбилейный Республиканский конкурс на лучшее исполнение песен нашего земляка, композитора, народного артиста Республики Казахстан Ескендира Хасангалиева, в котором приняли участие и студенты факультета искусства и культуры ЗКГУ имени М. Утемисова. Они не стали лауреатами престижного конкурса, но выпускник этого же факультета Дамир Сатыбаев стал обладателем второго места и денежной премии, врученной самим маэстро.

Как сообщалось ранее, Министерством образования и науки Республики Казахстан в рамках развития Предпринимательского образования и популяризации предпринимательской деятельности запущен Республиканский проект - 3 сезон конкурса STARTUPBOLASAK «Менің Арманым». В рамках Проекта внедряются стратегия предпринимательского университета, обучение сотрудников и представителей, проведение региональных и республиканских конкурсов стартапов в формате реали-шоу, выездных мероприятий, создание и развитие бизнес акселераторов/инкубаторов при вузах.

117 стартап-проектов участвовало в прошлом месяце в Шымкенте в полуфинале в формате летнего лагеря. В финал отобраны проекты студентов нашего университета - факультета истории, экономики и права А.Куанышалиева и Р.Исхаутова («Юридическая социальная сеть «LaWCeNTeR») и естественно-географического факультета А.Мендыгалиевой, А.Шарипкалиевой, М.Мадиева («Оборудование для переработки птичьего помета»).

На завершившемся в Уральске региональном конкурсе КВН (клуба веселых и находчивых) команда ЗКГУ «Талант» удостоена третьего места, что является лучшим результатом среди команд, представлявших на конкурсе Западно-Казахстанскую область.

10 сентября т.г. состоялась рабочая встреча студентов нашего университета с руководителем проекта TOM Kazakhstan.tomglobal.org Л.С.Шуликовой. Руководитель офиса коммерциализации вуза Э.Ж.Имашев кратко проинформировал о принципах этого проекта, осуществляемого в Казахстане при поддержке Ассоциации друзей Университета Тель-Авива. Проект во многом схож с казахстанским стартапом «Менің арманым». Отличительная его особенность - нацеленность проектов на оказание благотворительной помощи людям с ограниченной возможностью. Л.С. Шуликова рассказала о проектах предыдущих лет, уже внедренных в практику, назвала приоритетные направления развития проекта, пригласила западноказахстанских студентов к участию в нем, напомнила о перечне необходимых документов и организационных процедурах для включения проектов в республиканский реестр.

18 сентября в центре культуры имени Кадыра Мырзалиева состоялась презентация программ нового сезона областной телерадиокомпании «Aqjaуq». Журналистов и технических работников телеканала с этим событием поздравили заместитель акима ЗКО Г.А.Оспанкулов, руководитель облмаслихата М.И.Кульшар, известная поэтесса Ш.Б.Кыдырниязова, ветераны телевидения и радио, представители промышленных предприятий и бизнес-структур. На мероприятии презентован видеоклип песни, посвященной областному телевидению. Автором ее музыки стал ассоциированный профессор, дирижер оркестра народных инструментов нашего университета, член Союза композиторов РК, лауреат государственной молодежной премии «Дарын» Еркин Нурымбетов, а исполнил песню преподаватель факультета искусства и культуры, лауреат областных и республиканских конкурсов Дастан Есентемиров.

19 сентября на площади Первого Президента страны в Уральске в рамках празднования 200-летия великого композитора Курмангазы Сагырбаева состоялась акция «Нағыз қазақ - домбыра», в которой одновременно 1700 человек исполнили бессмертные кюи Курмангазы «Адай» и «Балбыраун». В акции приняли участие более 140 студентов нашего вуза, активное участие в подготовке мероприятия принял преподавательский состав факультета искусства и культуры.

В казахском драматическом театре имени Хадиши Букеевой состоялась вечер поэзии «Мен Нарынның ұлымын», посвященный 60-летию известного западноказахстанского журналиста, поэта, лауреата премии имени Толегена Айбергенова Гайсагали Сейтака. На вечере прозвучали стихи и отрывки из поэм, написанные в разные годы, песни на стихи поэта. Гайсагали Сейтак является выпускником отделения казахской литературы филологического факультета нашего вуза.

Стартовал новый учебный год

Торжественно отмечено начало 86-го учебного года в Западно-Казахстанском государственном университете имени Махамбета Утемисова. С раннего утра у университета звучала праздничная музыка, со всех концов города к нему потянулись студенты, их родители, ветераны вуза.

Ведущие мероприятия подчеркнули, что учебным заведением за годы его существования подготовлено более 80 тысяч высококвалифицированных учителей, в свою очередь давших путевку в жизнь миллионам юношей и девушек. Отмечалось, что сегодня ЗКГУ разительно отличается от Уральского педагогического института, открытого в далеком 1932 году для подготовки учительских кадров. Помимо направления «образование» университет успешно готовит специалистов по направлениям: «естественные науки», «технические науки и технологии», «гуманитарные науки», «право», «услуги», «социальные науки, экономика и бизнес». В своем Послании народу Казахстана «Новые возможности развития в условиях четвертой промышленной революции» Президент Республики Нурсултан Абишевич Назарбаев подчеркивает: «Глобальные технологические сдвиги несут в себе как вызовы, так и новые возможности роста». Аргументируя мысль, что инвестиции в человеческий капитал в сфере образования всегда окупаются сторицей, Глава государства подытоживает: «Сегодня в сфере образования пора относиться как к отдельной отрасли экономики со своими инвестиционными проектами и экспортным потенциалом». Поздравляя собравшихся с началом учебного года, ректор университета, кандидат биологических наук, ассоциированный профессор Н.Х.Сергалиев подчеркнул, что применительно к коллективу вуза это

означает: модернизация университета в сфере его научной деятельности предполагает существенное усиление всех инвестиционных составляющих: учет мировых трендов в развитии высшего образования, всестороннее укрепление материально-технической базы, верное определение тематики новейших исследований, выстраивание партнерских взаимоотношений с ведущими вузами республики и зарубежья, совершенствование академической мобильности преподавателей и студентов через эквивалентный обмен в рамках международных договоров.

Преподавателей и студентов с Днем знаний поздравили общественный деятель, известная поэтесса, Почетный профессор ЗКГУ А.Бактыгереева, доцент факультета истории, экономики и права «Лучший преподаватель вуза 2017 года» А.Байболсынова, именные стипендиаты и активисты студенческого самоуправления вуза.

В праздничном концерте приняли участие вокальные и танцевальные коллективы университета - лауреаты Республиканских и международных конкурсов.

После линейки состоялись встречи студентов с руководителями и преподавателями кафедр факультетов.

Н. КУАНГАЛИЕВ

Елбасы бастамасымен «Цифрлық Қазақстан-2020» мемлекеттік бағдарламасы ақпараттық қоғамға өтуге, мемлекеттік басқаруды жетілдіруге, «ашық және ұтқырлық үкімет» институттарын құруға ықпал етті.

Н.Ә.Назарбаев: «Біз цифрлық технологияны қолдану арқылы құрылатын жаңа индустрияларды өркендетуге тиіспіз. Бұл – маңызды кешенді міндет» деп атап көрсеткеніндей, заманауи жағдайларда ақпараттық технология мен цифрлық трансформация технологиялық өзгерістердің негізгі факторы және бәсекеге қабілеттілікті қамтамасыз ету шарты болып табылады.

«ЦИФРЛЫҚ ҚАЗАҚСТАН-2020» бағдарламасын іске асыруға бағытталған шаралар

Цифрландыру бағдарламасын жүзеге асыру 4 бағыт бойынша жүреді.

Бірінші бағыт – ауыл-аймақты кеңжолақты интернетпен қамтамасыз етіп, Қазақстанның транзиттік әлеуетін арттыру.

Екінші бағыт – экономиканың салаларына (көлік және логистика, денсаулық сақтау, білім беру, ауыл шаруашылығы және электронды сауда) цифрлық технологияны ендіру.

Үшіншісі – мемлекеттік органдар жұмысының сапасын арттыру.

Төртінші бағыт – IT-мамандарды даярлау.

Ақпараттық технологиялардың пайда болуы қызметтің жоғары сапалы әрі тез көрсетілуіне мүмкіндік береді. Кез келген салада цифрландыру өзіндік ерекшеліктерін аңғартады. Мәселен, автобустарда жолақы төлеу, темір жол және аэропорт билеттерін онлайн сатып алу, сауда-саттықты қолма-қол ақшасыз жасау, денсаулық сақтау саласында жаңа цифрланған аппараттардың іске қосылуы, зауыттарда станоктардың автоматтандырылуы, «ақылды үйлердің» қолданысқа енуі, қашықтан білім алу, т.с.с. бүгінгі күні қолжетімді болып отыр. Бұл өз кезегінде халықтың цифрлық сауатты болуын қажет етеді. Осы мақсатта Білім және ғылым министрлігі тарапынан бастауыш мектептің 3-сыныбынан информатика пәнін оқытуды қолға алып, IT саласына білім гранттарын көбейтті. Жоғары оқу орындарында «Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар» пәні ендіріліп, ағылшын тілінде оқытылатын болды.

«Нұр Отан» партиясы «Цифрлық Қазақстан-2020»

мемлекеттік бағдарламасын оздыру аясында өз тарапынан жобаларды жүзеге асырып жатыр. Атап айтқанда, «IT мамандарын оқыту» және «балаларға арналған тегін IT сыныптар ашу». Батыс Қазақстан облысында партияның аталмыш жобалары қолға алынып, 1-тамыздан бастап мектеп мұғалімдеріне арналған IT сыныптарда жұмыс жасау әдістемесі бойынша арнайы дайындық курстары ұйымдастырылды. Яғни, IT мамандарын дайындау жобасы бойынша қатысушылар бағдарламалау, үш өлшемді модельдеу, робототехника негіздері оқытылды. Нәтижесінде жоба бойынша алғашқы 30 мұғалім биылғы оқу жылы Батыс Қазақстан облысында ашылып жатқан 15 IT сынып пен IT-лицейде балаларға тегін IT білім беруді бастап жатыр. Ол сыныптардың ашылуына партия үлкен мүмкіндіктер жасап, материалдық және әдістемелік қолдау көрсетіп отыр.

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінде цифрландыру шаралары бірнеше бағытта ұйымдастырылуда. Нақтылап айтсақ, «Нұр Отан» партиясының жобасы бойынша ашылып жатқан IT сыныптар да жұмыс жасайтын мұғалімдерді дайындаудың облыстық негізгі орталығы болып табылады. Мұғалімдер Steam academy курсынан алған білімін практикалық тұрғыда шыңдай алды.

Екінші, бүгінгі студенттің ертеңгі маман болары анық, соның ішінде IT саласының әлемдік деңгейіне лайық бағдарламалау орталарын меңгеруіне баса көңіл аударылып отыр. Scratch, Си, C++, C#, python, т.с.с. тілдерді оқып-үйренеді. Олар мектепке немесе өндіріске барғанда бағдарламалаумен айналысады, қолданбалы

Ғылыми кеңесте

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің 2018 жылдың 24 қыркүйегіндегі ғылыми кеңесінде 2018-2019 оқу жылына арналған университет ғылыми кеңесінің құрамы мен жұмыс жоспары бекітіліп, «2017-2018 оқу жылындағы жазғы емтихан сессиясының нәтижесі туралы» оқу-әдістемелік жұмыс жөніндегі проректордың міндетін атқарушы Ө.С.Тасмағамбетовтың және «БҚМУ-дың 2017-2018 жж. арналған жоспарының орындалуы туралы» стратегиялық даму және сапа департаментінің директоры О.В.Юровтың есептері тыңдалды. Сонымен қатар күндізгі және сырттай оқу түрі студенттерінің диплом жұмыстары/ жобалары, біліктілік жұмыстарының тақырыптары мен сарапшыларының тізімі бекітілді.

Байқау кеңесінде

2018 жылдың 25 қыркүйегінде Қазақстан Республикасы Білім және ғылым вице-министрі А.Қ.Аймағамбетовтың төрағалық етуімен М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінде байқау кеңесінің отырысы өтті. Кеңесте М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің 2021 жылға дейінгі стратегиялық даму жоспарына және М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің 2018 жылға арналған даму жоспарына енгізілген өзгерістер мен толықтырулар, сонымен қатар М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінің 2017-2021 жж. (2019 жыл бөлігі) арналған даму жоспарының жобасы талданып мақұлданды. ЖОО-ға дейінгі дайындық орталығының жетекшісі А.С.Аманбаевтың «Талапкерлерді қабылдауды ұйымдастыру мен студенттер контингентін қалыптастыру туралы» және мансап орталығының жетекшісі С.А.Қажиахметовтың «М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінде әлеуметтік серіктестіктің дамуы мен университет тұлғаларын жұмысқа орналастыру туралы» есептері тыңдалып, негізге алынды.

бағдарламаларды еркін қолданады.

Үшінші, «Нәтижелі жұмыспен қамту және кәсіпкерлікті дамыту» жобасы аясында жұмыссыздарға IT білім беруге арналған курстар ұйымдастыруды жоспарлап отырмыз.

«Цифрлық дәуір» өнеркәсібін қалыптастыру бағытында жасанды интеллектің, робототехниканың алатын орны ерекше. Жасанды интеллект белгілі бір алгоритм жоқ жерде пайдалануға жол ашады.

Біздің робототехника зертханамызда студенттерге арнайы пәндердің оқытылуымен қатар, үйірме жұмыс жасайды. Үйірме мүшелері өз идеяларымен бірнеше сайыстарға қатысып, жүлделі орындарды иеленуде және өзге студенттермен танысып, ой бөлісіп жүр.

Цифрландыру табысқа жету жолы ғана емес, ақпараттық технологиялардың рөлін кеңейту, цифрлық мемлекетке көшудің негізін құруға бағытталады. Осы орайда 3D-принтинг тың бағыт болып табылады. Университеттегі цифрлық теледидар және графикалық жобалау зертханасында студенттердің үш өлшемді сканермен, принтермен жұмыс жасау икемділіктері қалыптасады. Сонымен бірге, сканерленген дүниені заманауи бағдарламалық ортада өңдеп, түрлендіреді. Cinema 4.0, Autodesk 3ds Max, Blender 3D, т.б. бағдарламалық орталарын қолдануға үйренеді.

Қазақстандықтардың өмір сапасын арттыру әрі ұлттық экономиканы цифрландыру бағдарламасын жүзеге асыру шеңберінде 2020 жылға дейін интернет қолданушылардың санын 80 пайызға дейін арттыру, тұрғындардың 95 пайызын цифрлы хабар таратумен қамту, азаматтардың цифрлық сауаттылығын 80 пайызға дейін арттыру көзделуде.

Біздің еліміздің цифрландыру бағдарламалық жобаларын іске асырудағы үлесімізді көрсету мақсат емес, әлемдік өркениетте дамыған елдер қатарына ену мақсатында атқарылып жатқан шараларға ат салысу міндет болып отыр. Халықтың цифрлық сауаттылығын көтеруге, онлайн қызметтер сапасын арттыруға бағдарланған жасанды интеллектіге негізделген жүйелерді, қолданбалы бағдарламалық қосымшаларды жасақтау мәселелері университетте өзекті болып отыр.

Қоршаған әлемді цифрлық технология өзгертеді. Цифрлық технологияны меңгеру арқылы қоғам өзгермек. Елбасы болашақ жастардың қолында екенін жиі айтады. Қазақстан - бүгінде әркімге қай саладан болмасын мол мүмкіндік туғызып отырған ел. Сондықтан цифрлық Қазақстанға қол жеткізу үшін жастарға артар үміт зор.

*А.Б. МЕДЕШОВА,
педагогика ғылымдарының кандидаты, доцент
М.Өтемісов атындағы БҚМУ физика-математика
факультетінің деканы*

Конференция в Барнауле

12-19 сентября 2018 г. на базе географического факультета Алтайского государственного университета (г. Барнаул, Россия) была организована IX Ежегодная научная ассамблея Ассоциации российских географов-обществоведов (АРГО). Ассамблея АРГО объединяет множество разноплановых мероприятий (заседания Координационного и Экспертного совета АРГО, презентации новой научной литературы, вручение наград Ассоциации, тематические экскурсии, школы молодых и др.), из которых ключевыми, основополагающими неизменно являются международные научные конференции, посвященные актуальным общественно-географическим проблемам и сопровождаемые подготовкой и изданием соответствующих сборников.

В текущем году с 13 по 15 сентября в рамках IX Ежегодной научной ассамблеи АРГО состоялась Международная научная конференция «Современные тенденции пространственного развития и приоритеты общественной географии», на которой было акцентировано внимание на следующие актуальные вопросы:

- новые общественно-географические структуры и процессы: идентификация и анализ;
- природно-экологические, политико-экономические, этнодемографические и социокультурные аспекты пространственного развития;

- современные информационно-технологические вызовы и приоритеты общественной географии;
- Сибирь и ее регионы в пространстве современной России: возможности, риски и барьеры развития;
- туристско-рекреационная составляющая пространственного развития.

В этом научном форуме приняли участие 212 географов-обществоведов научно-образовательных центров России, Казахстана, Армении, Беларуси, Германии, Китая, Кубы, Польши, Республики Корея, Республики Сербия, Франции и Узбекистана.

Наша страна была представлена работами научных исследований ученых ЗКГУ им. М.Утемисова и Восточно-Казахстанского государственного университета им. С.Аманжолова.

В работе международной конференции принимал участие доктор философии (PhD) по специальности 6D060900 – География, и.о. руководителя отдела науки и международных связей, доцент кафедры географии ЗКГУ им. М.Утемисова Э.Ж. Имашев. Молодым ученым ЗКГУ им. М.Утемисова был представлен экономико-географическому научному сообществу доклад на тему «Стратегические аспекты формирования, развития и функционирования территориальных промышленных кластеров в Западно-Казахстанской области», который является частью научно-исследовательской работы, выполненной учеными кафедры географии под научным руководством Э.Ж. Имашева в рамках грантового проекта

Э.Ж. Имашев с П.Я. Баклановым – доктором географических наук, академиком Российской академии наук, научным руководителем Тихоокеанского института географии Дальневосточного отделения Российской академии наук, вице-президентом Русского географического общества, заведующим кафедрой географии и устойчивого развития геосистем Дальневосточного федерального университета

Комитета науки Министерства образования и науки Республики Казахстан (проект № 4605/ГФ4 «Разработка стратегии формирования, развития и функционирования промышленных кластеров в Западно-Казахстанской и Актыбинской областях») в 2015-2017 гг.

Собкор.

Кітапханашылар бас қосты

2018 жылғы 13-14 қыркүйек күндері Қазақстан Республикасы Ұлттық кітапханасында Астана қаласының 20 жылдығын тойлау аясында «Кітапхана – қоғамның көпфункционалды, көпдеңгейлі әлеуметтік институты» атты Бүкілқазақстандық кітапханашылар съезі өтті.

Съезге 182 қазақстандық делегаттар, 15 шетелдік қатысушылар, оның ішінде АҚШ, Түркия, Ресей, Беларусь, Өзбекстан, Тәжікстан, Қырғызстан және т.б. мемлекеттер кітапханаларының жетекшілері мен мамандары, Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрлігінің, ҚР Білім және ғылым министрлігінің, «Нұр Отан» партиясы, БҰҰ, ЮНЕСКО және басқа да үкіметтік, мемлекеттік және халықаралық ұйымдардың өкілдері, облыстық әмбебап ғылыми кітапханалардың, жоғары оқу орындары кітапханаларының мамандары қатысты.

Съезде республикадағы кітапхана саласының болашақтағы саясатын анықтайтын, жаңғыртатын және жаңаша серпін беретін маңызды мәселелер талқыланып, кітапхана саласын одан әрі дамыту стратегиясының негізгі басымдықтары айқындалды.

Бүкілқазақстандық кітапханашылар съезінде ҚР Ұлттық кітапханасының директоры Ж.Сейдуманов ашып, ҚР Парламенті Сенатының Әлеуметтік-мәдени даму комитетінің төрайымы Б.С.Әйтимова, белгілі ақын О.Сүлейменов, «Нұр Отан» партиясы төрағасының орынбасары, төраға кеңесшісі А.Шужеева, Алматы қаласы Мәдениет басқармасы басшысының орынбасары Д.Әлиев., Р.Сүлейменов атындағы Шығыстану институтының директоры Ә.Д.Дербісәлі, Ресей мемлекеттік кітапханасының бас директоры В.В.Дуда, АҚШ Конгресінің кітапханасының түрік тілдерінің маманы М.И.Назарова барша қатысушыларды

Кітапханашылар съезінің ашылуымен құттықтады.

Съезд шеңберінде: «Еліміздегі кітапхана желісінің сапалы адами капиталды қалыптастырудағы және қоғамдық сананы жаңғыртудағы рөлі мен орны» тақырыбындағы пленарлық отырыс, «Қазақстандағы кітапхана саласын жаңғырту және дамыту мәселелері» атты дөңгелек үстел, «Қазақстанның цифрландыру контекстіндегі кітапханалар», «Заманауи кітапханалар: дәстүр және жаңашылдық», «Тәрбие және білім беру»: кітапханалардың «Рухани жаңғыру» бағдарламасын жүзеге асырудағы рөлі, «Қалпына келтіру, консервация және түптеу қызметінің жұмыстарымен танысу», «Қазақстанның арнайы кітапханаларын сандық ортаға интеграциялау және заманауи форматта дамыту» тақырыптарындағы секциялық кездесулер ұйымдастырылды. Сондай-ақ кітапхана саласының жетекші шетелдік мамандарының қатысуымен «Кітапхана қорларын қалыптастыру, бірыңғай жіктеу, қазақстандық кітапханаларды каталогтау және авторитеттік файлдар» тақырыбында фокус-тренинг, шеберлік-сыныптары, тәжірибелік сабақтар, Астана және Ақмола облыстарының кітапхана қауымдастығымен мерекелік онлайн-кездесуі өткізілді.

Съезд аясында үздік кітапханашы мамандар марапатталды. М.Өтемісов атындағы БҚМУ ғылыми кітапхана директоры Тоты Еркінқызы Алимбекерова «Білім беру ісінің құрметті қызметкері» медалімен марапатталды.

Рухани жанғыру

5 сентября т.г. в актовом зале Западно-Казахстанского государственного университета имени М. Утемисова в преддверии Дня языков состоялось открытие Декады «Тіл - халық қазынасы» - «Язык - сокровище народа, духовный арсенал».

В чудесном мире языков

Эти мероприятия в вузе становятся традиционными и служат активизации изучения языков, сближению культур и традиций народов, населяющих нашу Республику.

Вступительным словом декаду открыл проректор университета по научной работе и международным связям К.М. Ахмеденов, пожелавший преподавателям и студентам плодотворного участия в мероприятиях в рамках Декады, успехов в изучении языков и проведении языковой политики государства. С началом праздника собравшихся поздравили актер драматического театра имени А.Н.Островского, лауреат конкурса «Лидер года» Р.Джумахметов, победитель областного и городского конкурсов айтысов Ж.Абылаев, декан филологического факультета, доцент З.Ж.Мутиев.

Студенты филологического факультета выступили с чтением стихов на казахском языке и на языках народов СНГ и мира.

В первый день декады преподаватели и студенты приняли участие в мастер-классе директора Международного центра образования Г.Б.Бисенбаева «Роль обновленной программы образования: республиканский и международный опыт». Лектор ответил на вопросы студентов и преподавателей по актуальным проблемам изучения языков, психологии и информатики. Также в рамках декады состоялись конкурс выразительного чтения «Тіл мәртебесі - ел мәртебесі», импровизационное состязание молодых поэтов «Мәңгілік Ел - ұлт мұраты», лексический марафон «How do you know English vocabulary?», тематический «круглый стол» «Білім болашаққа апарар жол», научный семинар по вопросам перехода на латинскую графику, интеллектуально-патриотическая игра «Если дружат люди - дружат языки», семинар-тренинг «В языке моя сила», лингвистический турнир «Люби и знай языки», олимпиада по английскому языку, встречи с ветеранами-языковедами литературно-музыкальный вечер «Көптілдік заман талабы», конкурсы для первокурсников «Язык - символ дружбы и понимания», «Богатый, меткий, могучий и волшебный язык». Завершилась декада 17 сентября подведением ее итогов, награждением отличившихся и концертом.

Н. КУАНГАЛИЕВ

Магистратура мен PhD докторантураға қабылдау нәтижесі

М.Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университетінде 2003 жылдан бері магистратура бөлімі жұмыс жасап келеді. Бүгінгі таңда университеттегі магистратура бөлімі 24 мамандық бойынша жоғары оқу орнынан кейінгі білім беруді жүзеге асыру құқығына ие. ҚР БЖҒ министрінің 2018 жылғы 1 тамыздағы «Қазақстан Республикасының жоғары оқу орнында 2018-2019 оқу жылына жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар мамандарды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру туралы» № 377 бұйрығына сәйкес М.Өтемісов атындағы БҚМУ-дың магистратурасына ғылыми-педагогикалық бағытқа барлығы 90 орын бөлініп, 2018 жылдың 3-31 шілдесі аралығында барлық мамандықтар бойынша өтініштер қабылданды.

Кесте 1. – 2018 - 2019 оқу жылына арналған мамандықтар бөлінісінде жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар мамандарды даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын бөлу туралы

№	Шифр, мамандығы	Барлығы (соның ішінде мақсаттық орын)	Өтініштердің саны
1	6M010200 – Бастауышта оқытудың педагогикасы мен әдістемесі	13	42
2	6M010300 – Педагогика және психология		1
3	6M010600 – Музыкалық білім	4 (соның ішінде 1 мақсаттық орын – Қ.Жұбанов атындағы АӨМУ)	12
4	6M010800 – Дене шынықтыру және спорт	1	13
5	6M010900 – Математика	7	16
6	6M011000 – Физика	6	23
7	6M011200 – Химия	2	9
8	6M011300 – Биология	6	24
9	6M011400 – Тарих	10	24
10	6M011600 – География	6 (соның ішінде 1 мақсаттық орын – Ш. Есенов атындағы КМТЖИУ)	21
11	6M011700 – Қазақ тілі мен әдебиеті	4	19
12	6M011800 – Орыс тілі мен әдебиеті	9	19
13	6M011900 – Шетел тілі: екі шетел тілі		
14	6M020300 – Тарих	2	4
15	6M020500 – Филология	2	5
16	6M042100 – Дизайн	3	9
17	6M050300 – Психология	4	23
18	6M050600 – Экономика	1	14
19	6M050700 – Менеджмент	1	8
20	6M051000 – Мемлекеттік және жергілікті басқару		4
21	6M060100 – Математика		
22	6M060700 – Биология	2	7
23	6M060800 – Экология	7	17
24	6M090600 – Мәдени-тынығу жұмысы		4
	Барлығы	90	318

Ұлттық тестілеу орталығының 2018 жылдың 24 шілдесіндегі № 369 «2018-2019 оқу жылында жоғары оқу орнынан кейінгі кәсіптік оқу бағдарламаларын іске асыратын жоғары оқу орындарында шетел тілдерінен түсу емтихандарын өткізу туралы» хатына сәйкес М. Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университеті базалық жоғары оқу орны ретінде бекітілді. Базалық жоғары оқу орнына шетел тілінен емтихан тапсыру үшін барлығы 352 өтініш қабылданды.

Кесте 2. – 2018-2019 оқу жылына арналған мамандықтар бөлінісінде жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар мамандарды даярлауға мемлекеттік білім беру тапсырысын бөлу туралы (ағылшын тілінде жүргізілетін)

№	Шифр, мамандығы	Барлығы	Ағылшын тілінде ғылыми - педагогикалық бағыт	Ағылшын тілінде Бейінді бағыт	Өтініштердің саны
1	6M011000 – Физика	125		125	1
2	6M011200 – Химия	125		125	4
3	6M011300 – Биология	125		125	3
4	6M011900 – Шетел тілі: екі шетел тілі	200	200		21
5	6M050600 – Экономика	54	54		3
6	6M050700 – Менеджмент	51	51		1
7	6M051000 – Мемлекеттік және жергілікті басқару	25	25		1
	Барлығы				34

10-12 тамыз аралығында шет тілі бойынша магистратура, резидентура және докторантурада және оқыту ағылшын тілінде жүргізілетін ғылыми-педагогикалық және бейінді магистратурада білім алу үшін кешенді тестілеу жүргізілді. Нәтижесінде 50 балдан жоғары жинаған 116 үміткер (57,7%) мамандық бойынша емтихан тапсырды.

Кесте 3. - Мамандық бойынша емтихан тапсырғандардың қорытындысы

№	Шифр, мамандығы	Грант	Ақылы негізде
1	6M010200 – Бастауышта оқытудың педагогикасы мен әдістемесі	13	2
2	6M010300 – Педагогика және психология		5
3	6M010600 – Музыкалық білім	4 (соның ішінде 1 мақсаттық орын – Қ.Жұбанов атындағы АӨМУ)	4
4	6M010800 – Дене шынықтыру және спорт	1	11
5	6M010900 – Математика	7	2
6	6M011000 – Физика	6	1
	6M011000 – Физика (ағылшын тілінде жүргізілетін бейінді магистратура)		
7	6M011200 – Химия	2	2
	6M011200 – Химия (ағылшын тілінде жүргізілетін бейінді магистратура)	4	
8	6M011300 – Биология	6	10
	6M011300 – Биология (ағылшын тілінде жүргізілетін бейінді магистратура)	1	
9	6M011400 – Тарих	10	4
10	6M011600 – География	6 (соның ішінде 1 мақсаттық орын – Ш. Есенов атындағы КМТЖИУ)	6
11	6M011700 – Қазақ тілі мен әдебиеті	4	4
12	6M011800 – Орыс тілі мен әдебиеті	9	
13	6M011900 – Шетел тілі: екі шетел тілі	8	7
14	6M020300 – Тарих	2	
15	6M020500 – Филология	2	1
16	6M042100 – Дизайн	3	
17	6M050300 – Психология	4	4
18	6M050600 – Экономика	1	9
19	6M050700 – Менеджмент	1	3
20	6M051000 – Мемлекеттік және жергілікті басқару		10
21	6M060100 – Математика		
22	6M060700 – Биология	2	1
23	6M060800 – Экология	7	3
24	6M090600 – Мәдени-тынығу жұмысы		2
	Барлығы	103	91

Осылайша, 2018-2019 оқу жылына магистратураға қабылдау қорытындылары бойынша мемлекеттік тапсырыс негізіндегі 103 орын (соның ішінде 13 – оқыту ағылшын тілінде жүргізілетін ғылыми-педагогикалық және бейінді магистратурада білім алу үшін) игерілді. Ақылы негізде 87 магистрант оқуға қабылданды.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 1 тамыздағы «Қазақстан Республикасының жоғары оқу орындарында 2018-2019 оқу жылына жоғары оқу орнынан кейінгі білімі бар мамандарды даярлауға арналған мемлекеттік білім беру тапсырысын орналастыру туралы» № 377 бұйрығына сәйкес М.Өтемісов атындағы БҚМУ-ға PhD докторантураға (мақсатты орындар) 5 орын бөлінді.

Кесте 4. - 2018-2019 оқу жылына PhD докторантураға бөлінген мақсатты орындардың игерілуі

№	Тегі, аты-жөні	Шифр	Мамандығы	ЖОО
1	Б.Сейфуллина	6D011200	Химия	Абай атындағы ҚазҰПУ
2	Н.Кабошева	6D020500	Филология	Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ
3	Ж.Иксебаева	6D070300	Информационные системы	Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ
4	А.Даржигитова	6D060700	Биология	Л.Н.Гумилев атындағы ЕҰУ
5	Н.Лысенко	6D011900	Иностранный язык: два иностранных языка	Абылай хан атындағы ҚазХҚжӘТУ

Ж.К. ТАСТАЕВА,
ЖОО-дан кейінгі дайындық бөлімінің жетекшісі

Летний трудовой семестр

По инициативе Президента РК были развернуты программы по трудоустройству молодежи в летнее время «Жасыл ел» и студенческие строительные отряды, которые с каждым годом набирают популярность и пополняют свои ряды активной и трудолюбивой молодежью. Благодаря этим трудовым движениям у студентов появилась возможность с пользой провести летние каникулы: поработать во благо города, подзаработать деньги и найти хороших друзей.

В стенах нашего университета эти программы успешно реализуются. В этом году университетом было сформировано три внутренних отряда «Жасыл ел» по 40 бойцов, которые выполняли работы по благоустройству и озеленению территории нашего города. Командирами отрядов выступили студентки 4 курса Айжан Абилбахит и Айжан Амангельдина:

- Я уже в течение трёх лет являюсь бойцом «Жасыл ел». В этом году я была командиром в течение двух месяцев. Мы работали с 8 утра до 5 вечера, пять раз в неделю по восемь часов. Каждый отряд работал усердно и старался, таким образом, внести свой вклад в процветание и озеленение областного центра. Число желающих работать в наших отрядах с каждым годом возрастает, и мы с радостью принимаем их в свои ряды. Поэтому мы призываем молодежь в нашу команду!

Трудиться в студенческих строительных отрядах пожелали также многие. Более 60 студентов нашего вуза приняли участие в строительстве и ремонте различных объектов. Во главе одного из стройотрядов стоял Елдос Сериккалиев - студент 4 курса педагогического факультета, студенческий ректор:

- У нас не работают пассивные и ленивые люди, в наши бригады попадают трудолюбивые и сильные студенты, которые хотят помочь своим родителям, поработать и получить бесценный опыт.

Айша КЕМЕШОВА

Оқу жоспары және оқу кестесіне сәйкес, 5B011600 және 5B060900 «География» мамандығының «Г-31», «Г/п-33», «Г-32» және «Гео-31» топтарының студенттері 2018 жылдың 2-8 маусым аралығында Ақмола облысында алыс кешенді зональды оқу сараманынан өтті.

Теориялық білімімізді тәжірибелік тұрғыда шыңдау сараманың алғашқы күні жол жүру барысында жүзеге асты. Пойыздың ішінде еш кедергісіз оқу-құралдарын пайдалана отырып, бөлінген бригадалар бойынша маршруттық бағдарлауды бастап та кеттік. Алғашқы маршруттық бағдарлау нысанымыз – Орал-Шыңғырлау аралығы болса, келесі бригада бойынша Ақтөбе-Әйтеке би, кейін Әйтеке би-Қостанай бағытымен зерттеулер жүргіздік. Жол бойы пойыздың оң және сол жақ беткейлерінде әртүрлі объектілерге, нақтырақ айтқанда, тасжол, елді мекендер, автокөлік түрлері, шалғындықтар мен егістік алқаптары, өзен-көлдердің орналасу ерекшеліктерінің аралық уақыты бойынша кесте түрінде есебін жасап, нақты көрсеткішке қол жеткіздік.

Шіркін-ай, шөлейт зонасынан орманды дала зонасына аяқ басқаның бірден байқалады ғой, айнала жасыл желек, биік ағашты ормандар. Шөл мен шөлейт зонасында, құм мен тақырда өскен біздер орманды даланы көріп таңдай қақтық.

Келесі таңымызды Көкшетау қаласында қарсы алып, Щучинск аймағына да келіп жеттік. Бізді бұнда Шоқан Уәлиханов атындағы Көкшетау мемлекеттік университетінің география мамандығының оқытушысы

Карима Паритовна қарсы алып, «Звездный балалар сауықтыру орталығына» орналастырды. Жол барысында қала аумағымен танысып, төңірегімізге таңырқап, қалай жеткенімізді де аңғармай қалыппыз. Сол күннің өзінде-ақ уақытты тиімді пайдалана отырып, зональды практикамыздағы екінші топтық жұмыс – нивелирлік өлшем түсіруде бригада бойынша жұмыстандық. Нивелирлік түсірілім «Звездный балалар сауықтыру орталығының» жанындағы Қатаркөл көлінің жағалық жер бедеріне жүргізілді. Жұмыс барысында 8 пункт жүре отырып, бастапқы және соңғы нүктелердің аралығындағы өлшемдерді гипсографиялық қисықсызыққа түсірдік.

Щучинск қаласындағы келесі таңымыз Бурабай аумағындағы әсем табиғат көріністері, табиғи-мәдени орындармен танысудан басталды. Бурабай курорттық аймағын, тарихын таныстыру үшін бізге арнайы гид тағайындалды. Алғаш барған жеріміз - «Жайлау» этноауылын аралап, «Оқжетпеске» жол тарттық. Ондағы әсем де тамаша көрініс құдды бір Швейцария аумағында жүргендей таңданыс туғызады. Әрбір студенттің жан дүниесін сөзбен жеткізу мүмкін емес еді. Бурабайдың ерекше көрнекіліктерінің бірі де бірегейі – «Оқжетпес» пен «Жұмбақтас» өзіндік бір аңыз-тарихымен ерекшеленетін,

Білім көкжиегімізді кеңейткен сараман

барған адамды өзіне қызықтырмай қоймайтын, магнит секілді тартатын ерекше сырға толы. Сондай-ақ «Абылай хан алаңы», «Ақылбай асуы», «Табиғат» мұражайларын аралап таңданыспен Көкшетау қаласына да жетіп қалдық. Қала аумағын аралап, Ш. Уәлиханов атындағы Көкшетау мемлекеттік университетімен танысып, қала ішіндегі Мәлік Ғабдуллин мұражайын араладық. Барған жерлеріміз бен көрген қызықтарымыз таусылар емес.

Осылайша, Ақмола облысындағы алыс кешенді зональды оқу сараманы да өз қызықтарымен есте қалды. Алыс кешенді зональды оқу сараманында студенттерге далалық стационарлық және маршруттық экономикалық-географиялық зерттеулер мен бақылаулар дағдыларын үйрене отырып, бастапқы материалдарды жинақтау және өңдеу тәсілдері мен әдістерін үйрендік. Теориялық курстарда алынған білімдерді сараманда тәжірибемен ұштастырып, болашақ мамандығымыздың географиялық өрісін кеңейтіп, оның кәсіби географиялық мәдениетін арттыра білдік деп ойлаймын.

Р.ҚОРҒАНБАЕВА,
5B011600 – «География» мамандығының 4-курс студенті
А.А.ТУРГУМБАЕВ,
География кафедрасының аға оқытушысы

Жаңуя жағдайына байланысты Қаратөбенің Егіндікөлінен Орал қаласына қоныс аударған кезде, кеңес дәуірінің үлкен жетістігі болған тегін баспана алу үшін бір азғантай уақыт өз мамандығымды «Уральскводстрой» трестіндегі жұмысқа ауыстырғанмын. Сол жерде жұмыс істеп жүргенде маған трест кәсіподағы «Испания еліне туристік сапарға жолдама бар, барасың ба?» деп сұрады. Жолдама құнын трест түгел төлесе, қуана баратынымды айттым. Трест бухгалтері өзім хабарласармын деген болатын. Одан біраз уақыт өтіп кетті, мен ол туралы ұмыта бастаған кезде бухгалтер шақырып, саяхатқа барам деген ойымды өзгертпесем, Испанияға туристік жолдаманың құнын түгел «Саяхат» туристік фирмасына дәл сол сәтте аударатынын айтты. Турфирмадағылар екі күннің ішінде қажетті құжаттарды тапсырып болмасам, үлгермейтінімді ескертті. Ол кезде қандай құжаттар тапсырғаным қазір есімде жоқ, есімде қатты сақталғаны – он төрт түрлі медициналық сараптама тапсырып, нәтижесін алғаным. Қазір заман қандай керемет! Қалтаңда ақшаң болса, өзің қаласаң тіпті мұхит асып кетесің. Көптеген елдерге визасыз-ақ баруға болады. Визамен баратын елдерге де көп қиындықсыз кез келген саяхатпен айналысатын фирмалар бұл мәселені өздері шешіп береді. Ал медициналық байқау деген мүлде жоқ, ол – әркімнің жеке басының шаруасы. Осы кезге дейін әлемнің біраз алыс елдерінде болдым. Соның ішінде

Ленинградты көрмеуім де мүмкін ғой. Испанияға бара алмағанымды мен ол кезде сәтсіздікке санамадым. Орыс халқының «бақыт болмаған кезде, бақытсыздық көмектесті» дегені еске түсті. Мен жалпы өмірде көп нәрселерді қайталағанды ұнатпаймын. Ал қазіргі Ленинград қаласына қайта бару мүмкіндігі болса, бас тартпауым мүмкін. Егер қазір барсам, немерелеріме ескерткіш болып қалатын қаншама видеофильм, суреттер өкелер едім. Ол кезде міне қызықты қараңыз, бізге бір әмбебап дүкеннің кіреберісінде түскен суретіңді бес минутта шығарып беретін фотография барын айтты. Біз соны іздеп барып суретке түстік. Бізді ақымақ деп ойламаңыздар, суретке түсіретін кабиналар бірнешеу, олардың алдында бізден де басқа тұрған адам санын көрсеңіз. Қазір мұны жазып отырған өзіме бұл жазғандарым нағыз «анекдот» болып көрінеді. Бір ғұмыр ішінде ғана емес, тек санаулы жылдарда-ақ ғылым мен техниканың қарыштап өскені қатты қуантады. Прогресс кездейсоқтық емес, қажеттілік. Қазіргі жастарға айтарым – сол прогрестің қозғаушы күштері болыңыздар. Жастар, жақсы армандардың жетегінде жүріңдер де, сол армандардың орындалуы жолында еңбектеніңіздер! Армандар орындалады, оған менің өмірімде де дәлелдер жеткілікті. Соның бірі – бұдан қырық жылдай бұрын жүзеге аспаған Испанияға туристік саяхат, міне, мен дәл жетпіс жасқа толғанда жүзеге асты.

Армандар орындалады

тек 2017 жылы Сауд Арабиясына барған қажылық сапарда мененгіт ауруына қарсы вакцина алдым. Сол Испанияға бару үшін өткен медициналық байқаулардың ішінде ең соңғы тексеріске невропатологқа барғаным қатты есімде қалған. Оның себебі невропатолог «осы саяхатқа бірге барасыңдар» деп, мені тұлғалы бір орыс ұлтының ер адамымен бірге қабылдады. Дәрігерден шыққан кезде ол кісі менен: «сізде әлі өтетіндеріңіз көп пе?», - деп сұрады. Ал мен болсам, бұл менің ең соңғым, қазір құжаттарымды тапсыратынымды аса бір мақтанш сезіммен айттым. Ал мен одан неге екенін білмеймін, қайда жұмыс істейтінім сұрадым. Ол осы Оралдағы бір зауыттың директоры екенін айтты. Құдай бұйырса саяхатқа бірге барамыз деп қоштастық. Ол кезде саяхатқа шығатын топ жиырма бес адамнан тұратын. Мен Облыстық кәсіподақтың Мемлекеттік Қауіпсіздік комитетіне екі ай бұрын даярлап жатқан саяхатқа баратындардың тізіміне дәл айтқан уақытында құжаттарымды жеткізіп, тізімге сол жиырма бесінші адам болып іліктім. Қуанышыма шек жоқ, құжаттарымның дұрыстығына сенімдімін. Міне қызық, екі айдан кейін Облыстық кәсіподақтағылар маған сіз құжаттарыңызды кеш тапсырдыңыз, сондықтан тізімге ілікпедіңіз деп қарап отыр. Менен басқа өтпеген адамдар бар ма деп сұрағанымда, олар сізден басқа ет комбинатынан бір әйел адам өткен жоқ деді. Маған мән-жай бірден түсінікті болды. Өйткені мен медициналық байқауды бітірген кезде, оны тек жаңа бастап жатқан ер адам туралы әңгіме жоқ. Бұл айдан анық тізімде ең соңғы тұрған мені алып тастап, орныма сол зауыттың директорын салып жіберген. Сөйтіп армандаған Испанияға саяхаттың жолы болмай қалды. Басқа шетелге жолдама жоқ. «Саяхат» туристік фирмасында менің атыма түскен ақша жатыр. Мен ол кездегі еліміз аумағындағы Ленинград-Выброг маршрутын таңдадым. Егер осы жағдай болмаса мен бұрынғы Кеңестер Одағының ең көрікті қаласы

Барселонада туристерді бірден қызықтыратын – атақты сәулетші Антони Гаудидің 1883 жылы салуды бастап, күні бүгінге дейін салынып бітпеген Саграда Фамилия шіркеуі (собор Святого Семейства). Қалада Гаудидің есімімен байланысты қаншама ғимараттар бар. Олардың көбі – ЮНЕСКО-ның Бүкіләлемдік деп танылған тізіміне енгендер. Мысалы, сыртқы бейнесінің ерекшелігіне қарай «Каменоломня» деп аталған үй, Батльо үйі т.б. Жалпы Барселонаның ғимараты - тұнып тұрған тарих. Әр ғимарат кезінде өзін жобалаған сәулетшінің атын сан ғасырлар бойы өзімен бірге сақтап келеді. Барселона кәсіпқой футбол клубының стадионын, мұражайын түгел араладық. Ол - өз алдына ғажап әлем! Барселона қаласында жалпы биіктігі жүз метр және одан да асатын жиырмадан астам ғимараттар бар. Біз қаладағы 1963 жылы ашылған дарынды суретші Пабло Пикассо мұражайында болдық. Пикассоның 3500 дана еңбегін көрумен қатар, мұражай орналасқан ғимараттар арқылы бұдан 600 жыл бұрын Каталония қандай болғанына көз жеткіздік.

«Испанская деревня» ашық аспан астындағы архитектуралық мұражайға да бас сұқтық. Онда Испанияның барлық бөліктерінің 117 ғимараттарының көшірмесі жинақталған. Оны 1929 жылғы Бүкіләлемдік көрмеге арнап салған. Бұл жерден Испания қолөнер шеберлерінің туындыларынан сыйлықтар алуға, Испанияның әртүрлі бөліктерінің тағамынан дәм татуға болады. Осы жерде айта кететіні - өзіміздің Астанадағы «Этноауылға» бардым. Қандай тамаша! Атқа мініп шабасың ба, бүркітші болып суретке түссің бе, хан тағында отырасың ба, ұлттық тағамнан дәм татып, қарапайым ғана емес, өлемдік деңгейде жүрген артистеріміздің концертін көресің бе, адам жанына керектің бәрін осы жерден табасың! Елдегі туризмді дамыту жолында жасалып жатқан осындай істер көңіл қуантады.

Испанияға барып тұрып астанасын көрмей кеткім келмеді. Сөйтіп немеремді ертіп алып метро ашылған бойда Барселонаның темір жол вокзалына тарттық. Пойызбен үш сағатта жеттік. Вагон ішінде өзіңді тап бір ресторанда отырғандай өте жайлы сезінесің. Мадрид Пиреней түбегінің ортасында теңіз деңгейінен 667 м биіктікте орналасқан. Европадағы ең биікте тұрған астана. 1992 жылы Мадрид «Европалық мәдениет қаласы» болып жарияланған. Мадрид халқы барлық мерекелерді көшеде өткізеді. Қаламен таныстығымыз «Аточа» темір жол вокзалынан басталды. Менің «көргенім – бір тоғыз, көрмегенім – тоқсан тоғыз» дегендей, осы уақытқа дейін көрген әлем темір жол вокзалдарының ішіндегі ең әдемісі – осы Мадридтегі «Аточа» вокзалы. 1992 жылы вокзалдың жүз жылдығында оның кіреберісінің ішкі бөлігінде тропикалық бақ ашылған. Алькала – қаладағы ең белгілі және ұзын көше. Біз болған Күн қақпасының Тәуелсіздік алаңына дейінгі жері өте тартымды. Онда Сан Хосе шіркеуі орналасқан. Өкінішке орай Мадридтің «Реал» футбол командасының Сантьяго Бернабеу стадионында бола алмадық. Толедо қақпасы маңынан Мадридтің «Атлетико» футбол командасының Кальдерона стадионын да сыртынан көрдік. Осы жерде Бизнес зонасының төрт мұнарасы орналасқан. Олар – қазіргі кездегі Испанияның ең биік ғимараттары (250 м). Бұл сапардың да басқа сапардағылардай тұжырымдамасы: саяхаттаңдар, әсіресе жастар. Өз елімізді барлық жағынан дамыту үшін басқа елдерді көріп білу өте қажет. Елбасымыз осы мақсат үшін жастарды «Болашақ» бағдарламасымен шет елдерге оқуға жіберіп жатыр. Ал бұл бағдарламамен екінің бірі оқи алмайды, сондықтан еңбек етіндер де саяхатқа шығындар. Көрген-білгендеріңді ел игілігіне жаратындар. Мен зейнеткермін, менің қолымнан келгені – сендерге өзін көрген елдерден қысқаша болса да мағлұмат беру. Менің жас достарым, жолдарың болсын!

С.С. ҚҰЛМАЛИЕВА,

«Қазақстандық ұлттық географиялық қоғамы» мүшесі

Под этим лозунгом, начиная с 10 сентября т.г., прошли ставшие традиционными в университете встречи руководства и сотрудников отдела социальной и культурной работы и активистов студенческого самоуправления факультетов со студентами первых курсов шести факультетов вуза.

Каждая встреча начиналась с демонстрации документального фильма, снятого в прошлом году в дни празднования 85-летия университета, в кадрах которого первокурсники увидели не только фотографии тех, кто закладывал основы вуза в далеких 30-х и 40-х годах, но и хронику 50-х и 60-х.

Особый интерес, разумеется, вызвали сегодняшние реалии вуза: аудитории, лаборатории, музеи, рабочие будни стройотрядовцев, участников археологических раскопок, жаркие баталии на волейбольных и баскетбольных площадках, уроки уже знакомых ребятам преподавателей.

«ВСЕ ДЛЯ СТУДЕНТЧЕСТВА!»

Старшекурсники ознакомили студентов первого курса с текстом Кодекса чести студентов, по которому им жить, учиться, соразмеряя каждый свой шаг с требованиями и положениями Кодекса о нормах поведения в аудиториях, общежитиях, на общественных мероприятиях.

Выступая перед каждой аудиторией в течение недели, проректор университета по воспитательной работе и социальным вопросам, доцент Т.М.Даришева призвала первокурсников с первых дней учебы настроить себя на целенаправленный, кропотливый, ежедневный труд для получения глубоких знаний по избранной специальности, всесторонних навыков, столь необходимых для формирования личности учителя и специалиста, востребованного сегодняшними реалиями бурно развивающейся страны.

«Как для этого правильно распланировать время?», «Что необходимо сделать для эффективной учебы?» - на эти вопросы ответили отличники учебы - обладатели именных стипендий, студенческие деканы, руководители общественных молодежных формирований, клубов, проектов.

Собкорр.

Ел дамуының маңызды бөлігі - білім беру мазмұнын жаңарту. «Қазақстанды үшінші жаңғырту: жаһандық бәсекеге қабілеттілік» атты Жолдауында ҚР Президенті Н.Ә.Назарбаев «Адами капиталдың сапасын арттыруды» елдің даму басымдықтарының бірі ретінде алға тартады. Сонымен қатар Елбасы: «...ең алдымен, білім беру жүйесінің рөлі өзгеру керек. Біздің міндетіміз - білім берудегі экономикалық өсудің жаңа моделінің орталық тізбегін құру», - деп өз мақаласында атап өтті.

ЖАҢАРТЫЛҒАН БАҒДАРЛАМА -

білім берудің жаңа мазмұны

Бүгінде бұл мақаланың аясында елімізде көптеген семинар-тренингтер, онлайн кездесулер, түрлі басқосулар өтуде. Соның бір айқын айғағы - университетімізде Халықаралық білім орталығының директоры Бисенбаев Ғани Бектайұлымен өткен кездесу. Жиынға білікті ұстаздар мен педагогика, филология факультеттерінің 4-курс студенттері қатысты.

Семинар-тренингті бастамас бұрын Ғани Бектайұлы біздерден:

- Барлығың осы мамандықты қалап келдіңдер ме?, Мамандықтарың бойынша алдағы уақытта жұмыс жасағыларың келе ме? Жауаптарың «ия» болса, қолдарыңды көтеріңдер, мен көрейін, дәрісім сендерге қажет пе, жоқ па? - деп зейінімізді тексерді. Сонда студенттердің басым бөлігі қолдарын жоғары көтеріп, дәрісті бар зейіндерімен тыңдағылары келетіндігін көрсетті.

Дәрісте өзінің еңбек жолын 22 жасынан қарапайым мектепте орыс сыныптарына қазақ тілі және әдебиеті

пәнінің мұғалімі болып бастағанын айтып өтті: «... сондағы негізгі мақсатым - балаларға қайтсем қазақ тілін меңгертем, олардың қызығушылығын қалай оятамын, - деген мақсатты басты нысана еттім», - дейді. «Мұғалім - құдайдан келетін сәуле іспеттес қабілет, шәкірттің жүрегіне жол таба білетін, оның тұлға болып қалыптасуына бірден-бір септігін тигізетін ұстаз - нағыз ұстаз», - деп ағамыз ұстаз бойында кездесетін қасиеттерді атап өтті. Бір сөзбен айтсақ, жаңартылған білім беру бағдарламасының негізгі мақсаттарының бірі - мұғалімнің дәрежесін көтеру, мұғалімді оқушының көмегіне мұқтаж етпеу. Кездесу барысында Ғани Бектайұлы ХХІ ғасыр ұстазының бойынан табылуға тиісті мынадай 3 қабілетті атады:

1) компьютерді жетік меңгеру, яғни, шәкірт көмегіне

мұқтаж болмау, керісінше шәкірт сізден білмегенін сұрау;

2) көп тілді білу: сабақты қызықты етіп өткізуде бірнеше тілді меңгеру де өз пайдасын береді;

3) мықты психолог болу: «Педагогика психологиясыз - жалғыз қанат құс іспеттес», - дегендей, сіз бала жанын түсіне білсеңіз, оны жақсы көрсеңіз, бойындағы қабілетті оята білсеңіз, баланың өміршең болуына қосқан үлесіңіз болмақ. Дәріс соңы қызықты жаттығулармен жалғасып, уақыттың қалай өте шыққанын байқамай қалыппыз. Мамандық таңдауда қателеспегенімізге тағы да бір мәрте көзімізді жеткізгеніңіз үшін, өзіңіздегі қызықты ақпараттармен бөліскеніңіз үшін сізге алғыс білдіреміз!

Жанель ХУРСАНҚЫЗЫ,

«Бастауышта оқытудың педагогикасы мен әдістемесі» мамандығының 4-курс студенті

Развитие средств массовой информации и новых технологий вносят свои значительные коррективы в эту сферу. Современный век требует медийной и информационной грамотности общества для обеспечения равноправного доступа к информации, знаниям и содействия свободным, независимым средствам информации и информационным системам.

В связи с этим в настоящее время проводится ряд мероприятий в стране, и одним из них стал молодежный республиканский Медиа Форум «Медийная и информационная грамотность молодежи», прошедший 9 сентября в Уральске. С приветственной речью на торжественной церемонии открытия выступил аким Западно-Казахстанской области Алтай Сейдиринович Кульгинов. Гостем форума стал наш земляк, известный казахстанский альпинист, капитан сборной Максут Жумаев, призвавший молодежь достичь своего жизненного Эвереста.

Спикерами встречи стали общественный деятель Саясат Нурбек, ведущая телеканала «Хабар» Салтанат Тугельбаева, директор по маркетингу команды вайнеров «Yufgame» Расул Абдуллаев, радио-, телеведущая, журналист «Atamekenbusinesschannel» Айгерим Дюзикенова и резидент «ХаХаShow» Аксултан Калиев, которые выступали в формате TEDx и поднимали актуальные темы, как социальные сети, информационная безопасность, мобильная журналистика, телевидение, маркетинг и блоггерство. После выступления гостей участники разделились на секционные группы, где каждый спикер подробно

Медийная и информационная грамотность молодежи

осветил свою тему и отвечал на вопросы. По отзывам студентов, принявших участие в форуме, они получили много интересной информации и благодарны организаторам.

Жанна Автаева, Фил-12: - Я очень рада, что уже на первом курсе наш вуз предоставил нам возможность посетить республиканский медиа-форум. Я считаю, что это очень круто, когда ты, простой студент, можешь пообщаться с журналистами республиканского уровня, узнать их «творческую кухню».

Диас Мукашев, Фил-12: - Лично мне очень понравился форум. Я открыл много интересного для себя. Кстати, именно после этого форума я захотел научиться писать статьи, попробовать публиковаться.

Айзада Камалова, Фил-22: Спикеры отлично выступили, всё было по-настоящему искренне, они хотели передать свои умения и знания за короткое время. И я считаю, что у них это получилось.

Айша КЕМЕШОВА

Несгибаемый МАРАФОНЕЦ

Отличный подарок родному городу Уральску сделал в дни празднования Дня города марафонец, ветеран спорта, много лет проработавший на кафедре физического воспитания педагогического факультета Западно-Казахстанского государственного университета имени М.Утемисова Максот Кажгереевич Кенжегереев. Выступая в Малайзии в своей возрастной группе, он завоевал золотую медаль в полумарафоне (21 км. 100м.) Всемирных азиатских Игр Тихоокеанского региона. Это не первая победа спортсмена. До этого он становился победителем и призером международных марафонов в Анталии (Турция), Астане, Саратове, престижного марафона в Санкт-Петербурге «Триколор TV «Белые ночи».

Н. КУАНГАЛИЕВ

Алғашқы мерекелі жұма

«Туған үйдің түтініне дейін ыстық» демекші, ауылдың саф ауасы мен самал желіне құмарын баса алмаған студенттерді «екінші үйіне» айналған БҚМУ алыстан менмұдалап, «құшағын» айқара ашып, білім нәрімен сусындатуға күтіп тұрғандай. Университетін сағынса да, тамыздың біткенін қаламас-ты олар.

Алайда қыркүйек. Орал қаласы. Билеті мен сөмкесін қолына алып пойыздан түскен студентті бұнда тосын сый күтіп тұр. Ол, әрине – қала күні мерекесі. Оқу жылының алғашқы аптасымен астасып келетін бұл дүбірлі күн жастардың жақсы көңіл-күй кешіп, жаңа белестерге бел бууына серпін береді. Шырайлы шаһарымыздың туған күніне арнап ұйымдастырылған небір-небір қызықты шаралар, көрмелер, саз

кештері, қолөнер сағаттары, отандық кинофестивалі, ірі алаңдардағы концерттер бір сәт қала тұрғындарының басын бір арнаға тоғыстырады. Біздің студенттердің оралдықтар мен қала қонақтарын бірлікке баулитын осындай айтулы мерекенің жоғары деңгейде өтуіне атсалысып, еріктілер ретінде жұмыла қызмет атқарып жүргенін көргенде кеудені ерекше мақтаныш кернейді.

– Ең алғаш рет Университетіміздің 85 жылдығына орай ұйымдастырылған концертте дебют жасаған соң, біздерді осылай қалалық шаралардың қатысушысы болуға көп шақырып тұрады. Және осы қала күні секілді ірі шараға өз өнерімізбен үлес қосып жүргенімізге қуаныштымын. Бұл – мен үшін жылдың жақсы бастауы, – деп, музыка және өнер факультетінің жанынан құрылған «Адэми» тобының

мүшесі Ару Жәдігерова да өз қуанышын жасырмады.

Айтулы мейрам аясында қала әкімінің кубогіне КТК ойындары да ұйымдастырылды. Қазақстанмен қоса Ресейден келген топтар арасында оздырылған сайыста университетіміздің филология факультеті жигіттерінен құралған «Талант» командасы қаламыздың намысын қорғап, жүлделі 3-орынды иемденді. Мерекелік шараларда бас қосып, сағынысып көріскен, жазғы демалыстағы жаңалық, қызықтарымен бөліскен жастар салтанаттың шырайын арттыра түсті. Сондықтан оқу жылының алғашқы ұзақ та «ауыр» аптасы осылай жеңіл де көңілді өте шықты. Алдағы уақытта ұстаздарымыз бен студенттерімізге жаңа оқу жылының әр күні табыс пен шабытқа толы болсын деп тілейміз. Іске сәт!

Сая ДҮЙСЕНБАЙ

ҚОЛЖАЗБАЛАР АВТОРЛАРЫНА КЕРІ ҚАЙТАРЫЛМАЙДЫ. ДЕРЕКТЕРДІҢ ДӘЛДІГІ ҮШІН АВТОР ЖАУАПТЫ. ЖАРИЯЛАНЫМ АВТОРЛАРЫНЫҢ ПІКІРЛЕРІ РЕДАКЦИЯ КӨЗҚАРАСЫН БІЛДІРМЕЙДІ.

МЕНШІК ИЕСІ:

Махамбет Өтемісов атындағы Батыс Қазақстан мемлекеттік университеті.

Газет айына бір рет шығады.

Газет Қазақстан Республикасы Мәдениет, ақпарат және қоғамдық келісім министрлігінде 14.06.1995ж. тіркеліп, тіркеу туралы нөмірі №11390-Г куәлігі берілген.

ҚР Байланыс және ақпарат министрлігі Ақпарат және мұрағат комитетінің келісімімен мерзімді баспасөз басылымдарын және (немесе) ақпарат агенттіктерін 10.12.2012ж. қайта есепке алу туралы №13213-Г куәлігі берілген.

Таралымы 800.

РЕДАКТОР:

Назар Каленович КУАНГАЛИЕВ

ТІЛШІЛЕР:

Сая ДҮЙСЕНБАЙ, Алтынгүл ДӘУЛЕТБАЕВА, Айша КЕМЕШОВА, Ақкенже БЕРКЕНОВА

Корректор: Ұлболсын МОЛДАФАЛИЕВА

БЕТ ҚҰРУШЫ & ДИЗАЙН:

Асель АБДУЛЛИНА

ФОТОСУРЕТ:

Рафхат ХАЛЕЛОВ, Оқу теледидары және графикалық жобалау зертханасы

Газет Редакциялық баспа орталығында теріліп, беттелді. «Полиграфсервис» ЖШС баспаханасында басылды. Мекен жайы: Орал қаласы, Л.Толстой көшесі, 27/3. Тел.:50-41-46